

A trăi Postul Mare în Anul Credinței

"Noi am cunoscut și am crezut în iubirea pe care Dumnezeu o are față de noi" (1 In 4,16). Cu aceste cuvinte, Benedict al XVI-lea prezintă mesajul pentru Postul Mare 2013. Ideea centrală asupra căreia se insistă este că credința și caritatea merg împreună.

05.02.2013

Mesajul Sfântului Părinte pentru Postul Mare 2013

A crede în caritate trezește caritate

"Noi am cunoscut și am crezut în iubirea pe care Dumnezeu o are față de noi" (1 In 4,16)

Iubiți frați și surori, celebrarea Postului Mare, în contextul Anului Credinței, ne oferă o ocazie prețioasă pentru a medita asupra raportului dintre credință și caritate: dintre credința în Dumnezeu, în Dumnezeul lui Isus Cristos, și iubire, care este rod al acțiunii Duhului Sfânt și ne conduce pe un drum de dăruire față de Dumnezeu și față de ceilalți.

Credința ca răspuns la iubirea lui Dumnezeu

Deja în prima mea enciclică am oferit câteva elemente pentru a percepe legătura strânsă dintre aceste două virtuți teologale, credința și caritatea. Pornind de la afirmația fundamentală a apostolului

Ioan: "Noi am cunoscut și am crezut în iubirea pe care Dumnezeu o are față de noi" (1 In 4,16), aminteam că "la începutul faptului de a fi creștin nu se găsește o decizie etică sau o mare idee, ci întâlnirea cu un eveniment, cu o persoană, care dă vieții un orizont nou și totodată orientarea ei decisivă... De vreme ce Dumnezeu ne-a iubit mai întâi (cf. 1 In 4,10), iubirea nu mai este doar o poruncă, ci este răspunsul la darul iubirii prin care Dumnezeu vine să ne întâmpine" (Deus caritas est, 1).

Credința constituie acea adeziune personală - care include toate facultățile noastre - la revelarea iubirii gratuite și "pasionate" pe care Dumnezeu o are față de noi și care se manifestă pe deplin în Isus Cristos.

Întâlnirea cu Dumnezeu iubire care cheamă în cauză nu numai inima, ci și intelectul: "Recunoașterea lui Dumnezeu cel viu este o cale spre

iubire, și "da"-ul voinței noastre în fața voinței sale unește inteligența, voința și sentimentul în actul totalizator al iubirii.

Iubirea nu este niciodată «terminată»

Dar acest proces rămâne încontinuu în mișcare; iubirea nu este niciodată «terminată», nici completă" (ibid., 17). De aici derivă pentru toți creștinii și, îndeosebi, pentru "operatorii carității", necesitatea credinței, a acelei "întâlniri cu Dumnezeu în Cristos, care provoacă în ei iubirea și care le deschide spiritul în fața altuia, astfel încât iubirea lor față de aproapele să nu fie impusă, ca să spunem așa, din afară, ci o consecință care derivă din credința lor care devine eficace în iubire" (ibid., 31a).

Creștinul este o persoană cucerită de iubirea lui Cristos și de aceea, mișcat de această iubire - "caritas Christi

urget nos" (2 Cor 5,14) , este deschis în mod profund și concret la iubirea față de aproapele (cf. ibid., 33).

Această atitudine se naște înainte de toate din conștiința că suntem iubiți, iertați, ba chiar slujiți de Domnul, care se apleacă pentru a spăla picioarele apostolilor și se oferă pe sine însuși pe cruce pentru a atrage omenirea în iubirea lui Dumnezeu.

"Credința ni-l arată pe Dumnezeu care l-a dat pe Fiul său pentru noi și trezește astfel în noi certitudinea victorioasă că acest fapt e adevărat: Dumnezeu este iubire!... Credința care devine conștientă de iubirea lui Dumnezeu ce se revelează în inima străpunsă a lui Isus pe cruce trezește la rândul său iubirea. Ea este lumina - în realitate singura - care luminează mereu din nou o lume aflată în întuneric și care ne dă curajul de a trăi și de a acționa" (ibid., 39). Toate acestea ne fac să înțelegem că principala atitudine distinctivă a

creștinilor este tocmai "iubirea bazată pe credință și plăsmuită de ea" (ibid., 7).

Caritatea ca viață în credință

Toată viața creștină este un răspuns la iubirea lui Dumnezeu. Primul răspuns este întocmai credința ca primire plină de uimire și recunoștință a unei nemaiauzite inițiative divine care ne precedă și ne solicită. Și "da"-ul credinței marchează începutul unei luminoase istorii de prietenie cu Domnul, care umple și dă sens deplin întregii noastre existențe.

Însă Dumnezeu nu se mulțumește ca noi să primim iubirea sa gratuită. El nu se limitează să ne iubească, ci vrea să ne atragă la sine, să ne transforme în mod așa de profund încât să ne facă să spunem cu sfântul Paul: nu mai trăiesc eu, ci Cristos trăiește în mine (cf. Gal 2,20).

Când lăsăm spațiu iubirii lui Dumnezeu, suntem făcuți asemenea cu el, părtăși de însăși caritatea sa. A ne deschide la iubirea lui înseamnă a lăsa ca el să trăiască în noi și să ne facă să iubim cu el, în el și ca el; numai atunci credința noastră devine cu adevărat "activă prin iubire" (Gal 5,6) și el își stabilește locuința în noi (cf. 1 In 4,12).

Credința înseamnă a cunoaște adevărul și a adera la el (cf. 1 Tim 2,4); caritatea înseamnă "a umbla" în adevăr (cf. Ef 4,15). Cu credința se intră în prietenia cu Domnul; cu caritatea se trăiește și se cultivă această prietenie (cf. In 15,14 ș.u.). Credința ne face să primim porunca Domnului și Învățătorului; caritatea ne dăruiește fericirea de a o pune în practică (cf. In 13,13-17).

În credință suntem născuți ca fii ai lui Dumnezeu (cf. In 1,12 ș.u.); caritatea ne face să perseverăm

concret în filiația divină aducând rodul Duhului Sfânt (cf. Gal 5,22). Credința ne face să recunoaștem darurile pe care Dumnezeuul bun și generos ni le încredințează; caritatea le face să rodească (cf. Mt 25,14-30).

Împletirea indisolubilă între credință și caritate

În lumina celor spuse, rezultă clar că nu putem să separăm niciodată sau, chiar, să opunem credința și caritatea. Aceste două virtuți teologale sunt intim unite și este greșit a vedea între ele un contrast sau o "dialectică".

De fapt, pe de o parte este limitantă atitudinea celui care pune în mod așa de puternic accentul pe prioritatea și caracterul decisiv al credinței încât să subvalueze și aproape să disprețuiască faptele concrete ale carității și s-o reducă pe aceasta la un umanitarism generic. Însă, pe de altă parte, este la fel de

limitant a susține o exagerată
supremație a carității și a activității
sale, crezând că faptele înlocuiesc
credința. Pentru o viață spirituală
sănătoasă este necesar să fugim atât
de fideism cât și de activismul
moralist.

Existența creștină constă într-o
continuă urcare pe muntele întâlnirii
cu Dumnezeu pentru a coborî apoi
din nou, aducând iubirea și forța
care derivă din ea, în așa fel încât să-
i slujim pe frații și surorile noastre cu
însăși iubirea lui Dumnezeu.

În Sfânta Scriptură vedem cum zelul
apostolilor pentru vestirea
evangeliei care trezește credința
este strâns legat de grija caritabilă cu
privire la slujirea față de cei săraci
(cf. Fap 6,1-4). Contemplația și
acțiunea, simbolizate într-un fel de
figurile evanghelice ale surorilor
Maria și Marta, în Biserică trebuie să

coexiste și să se integreze (cf. Lc 10,38-42).

Prioritatea numărul 1

Prioritatea revine mereu raportului cu Dumnezeu și adevărata împărtășire evanghelică trebuie să se înrădăcineze în credință. De fapt, uneori se tinde să se circumscrie termenul "caritate" la solidaritate sau la simplul ajutor umanitar.

În schimb este important să ne amintim că operă maximă de caritate este tocmai evanghelizarea, adică "slujirea cuvântului". Nu există acțiune mai benefică, deci caritabilă, față de aproapele decât a frânge pâinea cuvântului lui Dumnezeu, a-l face părtaș de vestea cea bună a evangheliei, a-l introduce în raportul cu Dumnezeu: evanghelizarea este cea mai înaltă și integrală promovare a persoanei umane.

Aşa cum scrie slujitorul lui Dumnezeu papa Paul al VI-lea în enciclica *Populorum progressio*, vestirea lui Cristos este primul şi principalul factor de dezvoltare (cf. nr. 16). Adevărul original al iubirii lui Dumnezeu faţă de noi, trăit şi vestit, deschide existenţa noastră să primească această iubire şi face posibilă dezvoltarea integrală a omenirii şi a fiecărui om (cf. *Caritas in veritate*, 8).

În substanţă, totul porneşte de la iubire şi tinde la iubire. Iubirea gratuită a lui Dumnezeu este făcută cunoscută prin vestirea evangheliei. Dacă o primim cu credinţă, primim acel prim şi indispensabil contact cu divinul capabil să ne facă "să ne îndrăgostim de iubire", pentru a locui şi a creşte după aceea în această iubire şi a o comunica altora cu bucurie.

Referitor la raportul dintre credință și faptele de caritate, o expresie din Scrisoarea către Efeseni a sfântului Paul rezumă probabil în cel mai bun mod corelația lor: "Căci prin har ați fost mântuiți datorită credinței și aceasta nu e de la voi, ci este darul lui Dumnezeu, nu prin fapte, ca să nu se laude nimeni. Dar noi suntem opera lui, creați în Cristos Isus în vederea faptelor bune pe care le-a pregătit Dumnezeu de mai înainte ca să trăim în ele" (2,8-10).

Se percepe aici că toată inițiativa mântuitoare vine de la Dumnezeu, de la harul său, de la iertarea sa primită în credință; dar această inițiativă, departe de a limita libertatea și responsabilitatea noastră, mai degrabă le face autentice și le orientează spre faptele carității.

Acestea nu sunt îndeosebi rod al efortului uman, din care să se scoată

laudă, ci se nasc din credința însăși, izvorăsc din harul pe care Dumnezeu îl oferă din belșug. O credință fără fapte este ca un pom fără roade: aceste două virtuți se implică reciproc.

Postul Mare ne invită tocmai, cu indicațiile tradiționale pentru viața creștină, să alimentăm credința printr-o ascultare mai atentă și prelungită a cuvântului lui Dumnezeu și prin participarea la sacramente și, în același timp, să creștem în caritate, în iubirea față de Dumnezeu și față de aproapele, și prin indicațiile concrete ale postului, pocăinței și pomenii.

Prioritatea credinței, primatul carității

Ca orice dar al lui Dumnezeu, credința și caritatea conduc din nou la acțiunea unicului și aceluiasi Duh Sfânt (cf. 1 Cor 13), acel Duh care strigă în noi "Abba! Tată!" (Gal 4,6) și

care ne face să spunem: "Isus este Domnul!" (1 Cor 12,3) și "Maranatha!" (1 Cor 16,22; Ap 22,20).

Credința, dar și răspuns, ne face să cunoaștem adevărul lui Cristos ca iubire întrupată și răstignită, adeziune deplină și perfectă la voința Tatălui și milostivire divină infinită față de aproapele; credința înrădăcinează în inimă și în minte convingerea fermă că tocmai această iubire este unica realitate victorioasă asupra răului și asupra morții. Credința ne invită să privim la viitor cu virtutea speranței, așteptând încrezători ca victoria iubirii lui Cristos să ajungă la plinătatea sa.

La rândul ei, caritatea ne face să intrăm în iubirea lui Dumnezeu manifestată în Cristos, ne face să aderăm în mod personal și existențial la dăruirea totală și fără rezerve a lui Isus Tatălui și fraților. Revărsând în noi caritatea, Duhul

Sfânt ne face părtași de dăruirea proprie a lui Isus: filială față de Dumnezeu și fraternă față de orice om (cf. Rom 5,5).

Raportul care există între aceste două virtuți este analog cu acela dintre două sacramente fundamentale ale Bisericii: Botezul și Euharistia. Botezul (sacramentum fidei) precedă Euharistia (sacramentum caritatis), dar este orientat spre ea, care constituie plinătatea drumului creștin.

În mod analog, credința precedă caritatea, dar se revelează genuină numai dacă este încoronată de ea. Totul pornește de la umila primire a credinței ("faptul de a ne ști iubiți de Dumnezeu"), dar trebuie să ajungă la adevărul carității ("faptul de a ști să-l iubim pe Dumnezeu și pe aproapele"), care rămâne pentru totdeauna, ca împlinire a tuturor virtuților (cf. 1 Cor 13,13).

Preaiubiți frați și surori, în acest timp al Postului Mare, în care ne pregătim să celebrăm evenimentul crucii și al Învierii, în care Iubirea lui Dumnezeu a răscumpărat lumea și a luminat istoria, vă doresc vouă, tuturor, să trăiți acest timp prețios reînsuflețind credința în Isus Cristos pentru a intra în însuși circuitul său de iubire față de Tatăl și față de orice frate și soră pe care-i întâlnim în viața noastră. Pentru aceasta înalt rugăciunea mea către Dumnezeu, în timp ce invoc asupra fiecăruia și asupra fiecărei comunități binecuvântarea Domnului!

Vatican, 15 octombrie 2012

Traducere de pr. Mihai Pătrașcu
(www.ercis.ro)

.....

tra-postul-mare-in-anul-credintei/
(10.08.2025)